

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเอกสารงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาขนาดเล็ก ที่ส่งเสริมการเป็นองค์การเรียนรู้ และศึกษาสภาพจริงของสถานศึกษาขนาดเล็กเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร การเรียนการสอนที่เอื้อและส่งเสริมต่อการเป็นองค์การเรียนรู้ตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ครู 44 คน นักเรียน 391 ในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1-5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม การทำสนทนากลุ่มย่อย การสัมภาษณ์ และการสังเกตจากสภาพจริง รวมทั้งการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาทั้ง 5 แห่ง ผู้วิจัยร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา และครู ร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นอกจากนี้ยังได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อยร่วมกับการสัมภาษณ์และการสังเกตแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

5.1 สรุปผลการวิจัย

1) โรงเรียนบ้านบึงจิม

(1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม การเรียนรู้ และการจัดการความรู้ พบว่าอยู่ในระดับน้อย โดยนักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เกี่ยวกับโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านผลทดสอบ 13.81%

(2) ด้านพฤติกรรม การนำแนวเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ พฤติกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินการในโรงเรียน และการบริหารการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนส่วนใหญ่ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทั้งมิติสังคม มิติสิ่งแวดล้อม มิติวัฒนธรรม และมิติเศรษฐกิจ/วัตถุ และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากโครงการที่เกี่ยวข้องกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีเพียง 2 โครงการ คือ โครงการคุณธรรมนำความรู้ นำเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ และโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สำหรับปัจจัยทางการบริหารในการขับเคลื่อนโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งด้านการจัดองค์การ ด้านการควบคุม ด้านการติดตาม ประเมินผล ด้านปฏิบัติและด้านการประสานงาน

(3) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบด้วยสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม รูปแบบโครงการงานเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็น

องค์การเรียนรู้ พบว่าสภาพการใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย จากผลการประเมินภายนอกได้เสนอแนะให้ครูควรมีการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายสอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารควรพัฒนาระบบบริหารหลักสูตร มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร พัฒนาบุคลากร พัฒนาระบบการนิเทศ การกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง สำหรับการเป็นองค์การเรียนรู้ โรงเรียนบ้านบึงจิมมีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มีธรรมนูญและแผนปฏิบัติการ นำผลการประเมินเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป และส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

(4) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านสภาพแวดล้อมโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โครงการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียน โครงการมีวิธีการดำเนินงานที่ประหยัด และโครงการได้รับการสนับสนุนจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

(5) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านปัจจัยนำเข้าโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำที่ดี และมีความเป็นประชาธิปไตย โครงการกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และมีแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เหมาะสมในการสนับสนุนการดำเนินงาน

(6) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านกระบวนการโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีการฝึกทักษะการทำงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่คณะครู นักเรียนและชุมชนร่วมกัน มีการดำเนินโครงการตามแผนโดยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และบุคลากรทุกฝ่ายได้แสดงความสามารถในการพัฒนางานอย่างเต็มศักยภาพ

(7) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านผลผลิต โดยครู พบว่า ในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนได้รับการพัฒนาตรงตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชนและผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดี และเชื่อมั่นต่อคุณภาพของโรงเรียน ผู้ปกครองชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ มีความเต็มใจในการช่วยเหลือโรงเรียน นอกจากนี้การมีผลงานทางวิชาการของโรงเรียนที่ดีเผยแพร่ชุมชน และองค์การศึกษายู่ในระดับน้อย

(8) การประเมินคุณลักษณะของนักเรียน โครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้ปกครอง พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีนิสัยประหยัดอดออม รักษาทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม และมีความซื่อสัตย์

(9) การประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครองพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สำหรับระดับปานกลางได้แก่ การวางแผนไทย การปลูกไม้ผล และการปลูกผักสวนครัว

(10) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาในระดับบุคคลพบว่าในระดับมาก ได้แก่ ใฝ่เรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยสนใจอ่านข่าว/ประกาศทุกครั้ง สนุกใจเข้ารับการอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการทำงานทุกครั้ง เป็นสมาชิกของสมาคมชุมชนทางวิชาการ หรือวารสารต่าง ๆ ตั้งแต่ 3 รายงานขึ้นไป มีความรับผิดชอบและมีความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนบรรลุผลสำเร็จมากกว่า 80% ใช้ Internet ในการสืบค้นข้อมูล ความรู้ข่าวสารได้ แต่ไม่ค่อยคล่องแคล่วและสามารถใช้โปรแกรม MS-office ในการปฏิบัติงานได้แต่ไม่ค่อยคล่องแคล่ว

(11) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาในระดับกลุ่ม พบว่าในระดับมาก ได้แก่ มีการปรับแนวคิดและแนวทางในการปฏิบัติงานให้ตรงกันภายในกลุ่มมีการดำเนินการทุกครั้งและได้ข้อสรุปในบางครั้งมีการยอมรับในความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ในกลุ่มมีคู่งานที่สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ ร้อยละ 80

(12) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาในระดับองค์การพบว่าในระดับมาก ได้แก่ มีวัฒนธรรมการเรียนรู้เกิดขึ้นในองค์การ โดยมีการประชุมแบบไม่เป็นทางการเพื่อให้บุคลากรได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ระหว่างกันเดือนละ 1-2 ครั้ง ในการประชุมเปิดโอกาสให้บุคลากรสามารถอภิปรายหรือพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่และได้รับคำชี้แจงจนพอใจเป็นบางเรื่อง เมื่อมีการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรยอมรับผลการประเมิน และยินดีปฏิบัติตามคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะอย่างเต็มใจทุกครั้ง มีการติดตั้งระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (LAN) ภายในหน่วยงานแล้วแต่เป็นบางกลุ่มและใช้งานได้มีการกระจายอำนาจ โดยลดขั้นตอนการทำงานให้สั้นลง บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เน้นการให้บริการแบบเสร็จในจุดเดียวและให้อำนาจการตัดสินใจแก่ผู้ที่รับผิดชอบ

2) โรงเรียนแก่นาโนมีวิทยา

(1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม การเรียนรู้ และการจัดการความรู้ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เกี่ยวกับโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านผลทดสอบ 23.25%

(2) ด้านพฤติกรรม การนำแนวเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้พฤติกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินการในโรงเรียนการบริหารการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าการปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนส่วนใหญ่ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มิติสังคม

มิติสิ่งแวดล้อม มิติวัฒนธรรม และมิติเศรษฐกิจ/วัตถุ โดยมิติวัฒนธรรมมีผลงานที่โดดเด่น และเป็นเลิศเป็นที่ประจักษ์ คือ ประติมากรรมลอยตัวได้รับรางวัลเหรียญทองระดับจังหวัด และการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนมีการประยุกต์ใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนได้เรียนรู้ระบบและการดำเนินการเกี่ยวกับกิจการสหกรณ์ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และโครงการฝึกทักษะวิชาชีพ สำหรับปัจจัยทางการบริหารในการขับเคลื่อนโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งด้านการจัดองค์กร ด้านการควบคุม ด้านการติดตามประเมินผล ด้านปฏิบัติ และด้านการประสานงาน

(3) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบด้วยสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมการเรียนรู้มีส่วนร่วมรูปแบบโครงการเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นองค์การเรียนรู้พบว่าสภาพการใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีหลากหลายแต่ครูยังเน้นการบรรยาย มีการใส่สื่อและผลิตสื่อการสอนน้อย การเรียนการสอนยังไม่เป็นแบบบูรณาการส่วนมากเน้นการสอดแทรกคุณธรรมในกลุ่มสาระต่าง ๆ ทุกกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมแต่ยังไม่ครอบคลุมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(4) การประเมินความเหมาะสมของโครงการแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านสภาพแวดล้อมโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับมากได้แก่ โครงการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต้นสังกัดและ โรงเรียน โครงการมีวิธีดำเนินงานที่ประหยัดและโครงการมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

(5) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านปัจจัยนำเข้าโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่ออยู่ในระดับมากดังนี้ มีการวางแผนทำงานอย่างเป็นระบบ โครงการกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติของโรงเรียน ผู้บริหาร เป็นผู้ที่มีความวิสัยทัศน์เป็นผู้นำที่ดี และมีความเป็นประชาธิปไตย

(6) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านกระบวนการโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการดำเนินโครงการตามแผนโดยส่งเสริมการทำงานเป็นทีมบุคลากรทุกฝ่ายมีความไว้วางใจ และให้เกียรติซึ่งกันและกันในการพัฒนางาน และผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการร่วมกันจัดการศึกษา

(7) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านผลผลิตโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ชุมชนและผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีและเชื่อมั่นต่อคุณภาพของโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ มีความเต็มใจในการช่วยเหลือโรงเรียน และมีรูปแบบพัฒนาโรงเรียนที่ยั่งยืน และสร้างความภาคภูมิใจแก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมกัน

(8) การประเมินคุณลักษณะของนักเรียน โครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครอง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่พบว่ามี 3 รายการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีนิสัยใฝ่หาความรู้ มีนิสัยประหยัดอดออม และรักษาทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

(9) การประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมี 4 รายการที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงปลาในบ่อ การผลิตปุ๋ยชีวภาพ และการทำนาขศรี

(10) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับบุคคลพบว่าในระดับมากที่สุด (100%) ได้แก่ การใฝ่เรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยสนใจอ่านข่าวและประกาศทุกครั้ง สนใจเข้าร่วมการอบรม สัมมนา ด้วยความตั้งใจ โดยสมัครเข้าร่วมทุกครั้ง

(11) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับกลุ่มพบว่า ในระดับมากที่สุด (100%) ได้แก่ ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสในการเรียนรู้ และได้เรียนรู้ร่วมกัน มีการจัดประชุมเพื่อพบปะพูดคุยทั้งความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีป้ายนิเทศแสดงข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการทำงานของกลุ่ม โดยข้อมูลครอบคลุมภารกิจ และเป็นปัจจุบัน มีความสามัคคีในกลุ่ม และทำงานเป็นทีมเป็นเครือข่าย

(12) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา ในระดับองค์การพบว่ามีมากที่สุด (100%) ได้แก่ มีการติดตั้งระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (LAN) ภายในหน่วยงานแล้วอย่างทั่วถึงทุกกลุ่ม และใช้งานได้ ในการประชุมได้เปิดโอกาสให้บุคลากรสามารถอภิปรายหรือพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่และได้รับคำชี้แจงจนพอใจทุกเรื่อง และเมื่อมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน บุคลากรยอมรับผลการประเมินและยินดีปฏิบัติตามคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะอย่างเต็มใจทุกครั้ง และทุกคน

3) โรงเรียนบ้านหินลาดนาดี

(1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม การเรียนรู้และการจัดการความรู้พบว่าอยู่ในระดับ โดยนักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เกี่ยวกับ โครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านผลทดสอบ 18.88%

(2) ด้านพฤติกรรมการนำแนวเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้พฤติกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินการในโรงเรียนและการบริหารการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าการปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียนส่วนใหญ่ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย โดยมีอายุและระดับชั้นมีผลต่อ

การปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ผู้ปกครองมีรายได้น้อย การศึกษาค่าจึงทำให้การส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลานไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร และทำให้การดำเนินการจัดการศึกษาในบางมาตรฐานของการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมีเพียงเรื่องการออมของนักเรียนเป็นธนาคารประจำชั้นเรียน โดยครูรับฝากเงินของนักเรียน การมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมระดับปานกลาง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครองและองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมในระดับน้อย สำหรับปัจจัยทางการบริหารในการขับเคลื่อนโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยทั้งด้านการจัดองค์กร การควบคุม การติดตามประเมินผล และการประสานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

(3) หลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบด้วยสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมการเรียนรู้มีส่วนร่วม รูปแบบโครงงานเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นองค์การเรียนรู้พบว่าสภาพการใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ เรื่องของระยะเวลาในการจัดทำกิจกรรม เนื่องจากครูปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด นักเรียน เรียนรู้จากชุมชน ปรากฏชาวบ้าน เนื่องจากชุมชนเข้มแข็งประกอบอาชีพทำนา และไร่นาสวนผสมเป็นแหล่งเรียนรู้ใกล้โรงเรียน และผู้อำนวยการโรงเรียนก็จะเป็นปรากฏชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาสอนในโรงเรียน และมาเล่าให้ฟังถึงวิถีชีวิตแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(4) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านสภาพแวดล้อมพบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โครงการมีวิธีดำเนินงานที่ประหยัด ได้รับการสนับสนุนจากครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน โครงการตรงกับความต้องการของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

(5) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านปัจจัยนำเข้าโดยครู พบว่า ในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีบางรายการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และเป็นผู้นำที่ดี ความเป็นประชาธิปไตย มีระยะเวลาดำเนินงานเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ

(6) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านกระบวนการโดยครูพบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีบางรายการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการร่วมกันจัดการศึกษา สามารถปฏิบัติโครงการได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมบุคลากรทุกฝ่ายมีความไว้วางใจ และให้เกียรติซึ่งกันและกันในการพัฒนางาน

(7) ประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านผลผลิตโดยครูพบว่า ในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โรงเรียน

ได้รับการพัฒนาตรงตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรูปแบบพัฒนาโรงเรียนที่ยั่งยืนและสร้างความภาคภูมิใจแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมกัน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ มีความเต็มใจในการช่วยเหลือโรงเรียน

(8) การประเมินคุณลักษณะของนักเรียนโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครอง พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีบางรายการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีนิสัยประหยัดอดออม มีจิตใจเอื้ออาทร และมีความซื่อสัตย์

(9) การประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครอง พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย แต่มีอยู่ 2 รายการที่มีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ การเพาะชำเรือนกล้วยไม้และการเลี้ยงกบในบ่อ

(10) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับบุคคล พบว่าในระดับมากที่สุด (100%) ได้แก่ ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยสนใจอ่านข่าว/ประกาศทุกครั้ง สนใจเข้าร่วมการอบรม สัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการทำงานทุกครั้งที่ได้รับข่าว เป็นสมาชิกของสมาคม ชมรมทางวิชาการ หรือวารสารต่าง ๆ ตั้งแต่ 4 รายการขึ้นไป รู้ถึงความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับของภารกิจที่ทุกคนในหน่วยงานปฏิบัติ และสามารถอธิบายความเกี่ยวข้องได้ทุกกลุ่มทุกงาน ใช้วิธีระบบโดยคำนึงถึง 3 ปัจจัย คือ ตัวป้อนเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) ในการปฏิบัติงานอย่างสมบูรณ์ทุกครั้ง ปฏิบัติงานโดยยึด 4 ขั้นตอน คือ มีการวางแผนงาน การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นปฏิบัติโดยใช้ครบทั้ง 4 ขั้นตอนทุกครั้ง

(11) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับกลุ่ม พบว่าในระดับมากที่สุด (100%) ได้แก่ ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสในการเรียนรู้และได้เรียนรู้ร่วมกัน มีการจัดประชุม เพื่อพบปะพูดคุยทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีแหล่งเรียนรู้ที่ทุกคนสามารถเข้าใช้บริการได้เกิดขึ้นในกลุ่ม โดยมีมุม Internet มุมหนังสือ มุมหนังสือพิมพ์และอื่น ๆ

(12) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับองค์การ พบว่า ในระดับมากที่สุด (100%) ได้แก่ ในการประชุมได้เปิดโอกาสให้บุคลากรสามารถอภิปรายหรือพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ และได้รับคำชี้แจงจนพอใจทุกเรื่อง เพื่อมีการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรยอมรับผลการประเมินและยินดีปฏิบัติตามคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะอย่างเต็มใจทุกครั้งและทุกคน

4) โรงเรียนบ้านศรีคงเค็ง

(1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม การเรียนรู้และการจัดการความรู้พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เกี่ยวกับโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านผลทดสอบ 81.20%

(2) ด้านพฤติกรรม การนำแนวเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้พฤติกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินการในโรงเรียน และการปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนส่วนใหญ่ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มิติสังคม มิติสิ่งแวดล้อม มิติวัฒนธรรม และมิติเศรษฐกิจ/วัตถุ โดยมีแผนจัดการเรียนรู้อัตราส่วนกับน้ำหนักชีวภาพเคลื่อนที่ความพอเพียงนักเรียนรู้จักบริโภคอย่างมีเหตุผล ไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ในการทำน้ำหนักชีวภาพได้ มีแผนจัดการเรียนรู้เรื่องชีวิตพอเพียงเชิงสร้างสรรค์ นักเรียนรู้จักการออม การใช้อย่างเหมาะสม นำหลักสหกรณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีแผนจัดการเรียนรู้เรื่องอุปกรณ์ตกแต่งรีไซเคิล นอกจากนี้ปัจจัยทางด้านการบริหารในการขับเคลื่อนโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการจัดองค์กร ด้านการควบคุม ด้านการติดตาม ประเมินผล ด้านปฏิบัติและด้านการประสานงาน ส่งผลให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน

(3) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบด้วยสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมการเรียนรู้มีส่วนร่วมรูปแบบโครงการเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นองค์การเรียนรู้พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และไม่พบปัญหาแต่ประการใด มีการแบ่งคณะครูออกตามกลุ่มสาระเพื่อรับผิดชอบโดยคำนึงถึงความถนัดในสาระของผู้ที่ทำการสอน ในส่วนของรูปแบบโครงการเศรษฐกิจพอเพียง มีโครงการส่งเสริมใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทัศนคติ โครงการปลูกฝังทักษะอาชีพ นักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โครงการปฏิรูปการเรียนการสอนสาระท้องถิ่น โครงการส่งเสริมสุนทรียภาพด้านศิลปะดนตรีและกีฬาโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและปรับปรุงภูมิทัศน์ในโรงเรียน โครงการส่งเสริมทักษะอาชีพ ช่างตัดผมและเสริมสวย นอกจากนี้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนด้านการวิจัย มีรูปแบบกระบวนการที่เน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจ มีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนด้านการวิจัย มีรูปแบบกระบวนการที่เน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อครอบคลุมปัญหาและเหมาะสมกับผู้เรียน

(4) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านสภาพแวดล้อมโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โครงการมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน โครงการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียน และมีวิธีดำเนินงาน สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

(5) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านปัจจัยนำเข้าโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครัวเรือน ทัศนคติความเชื่อวิชาญตรงกับภาระงานที่ปฏิบัติ มีการวางแผนทำงานอย่างเป็นระบบ และ โครงการกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

(6) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านกระบวนการโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ บุคลากรทุกฝ่ายได้แสดงความสามารถในการพัฒนางานอย่างเต็มศักยภาพ มีโครงการพัฒนาที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถปฏิบัติได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

(7) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านผลผลิต โดยครูพบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนได้รับการพัฒนาตรงตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน การดำเนินโครงการเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายและมีรูปแบบพัฒนารองเรียนที่ยั่งยืนและสร้างความภาคภูมิใจแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมกัน

(8) การประเมินคุณลักษณะของนักเรียน โครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้ปกครอง พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การรักษารักษาและสิ่งแวดล้อม มีนิสัยประหยัด อวดอ้อม และรู้จักพึ่งตนเอง

(9) การประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้ปกครอง พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การออกแบบลดเวลา การทอเสื่อ อัตราส่วนกับน้ำหมักชีวภาพ เคี้ยวลบความพอเพียงและการใช้อุปกรณ์ตกแต่งจากวัสดุรีไซเคิล

(10) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับบุคคล พบว่า ในระดับมากที่สุด ครบ 100% ได้แก่ ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยสนใจอ่านข่าว/ ปรึกษาทุกครั้ง สมัครใจเข้ารับการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการทำงานทุกครั้ง เข้าร่วมกิจกรรมอบรมสัมมนาด้วยความตั้งใจ โดยสมัครใจเข้าร่วมทุกครั้ง

(11) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับกลุ่ม พบว่า ในระดับมากที่สุดครบ 100% ได้แก่ ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสในการเรียนรู้ และได้เรียนรู้ร่วมกันมีการจัดการประชุมเพื่อพบปะพูดคุยทำความเข้าใจและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีป้ายนิเทศแสดงข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการทำงานของกลุ่ม โดยข้อมูลครอบคลุมภารกิจและเป็นปัจจุบัน แต่ละกลุ่มมีข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อวิชาญหรือความสามารถพิเศษของบุคลากร และนำเสนอให้บุคลากรในกลุ่มอื่นทราบ มีการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดความรู้ระหว่างกัน โดยมีการประชุม หรือพบปะพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยน หรือถ่ายทอดความรู้

ระหว่างกันภายในกลุ่มสัปดาห์ ละ 1 ครั้ง มีความสามัคคีในกลุ่มและทำงานเป็นทีมเป็นเครือข่าย โดยบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดขึ้นแต่ละครั้ง 80% ขึ้นไป

(12) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาในระดับองค์การพบว่าในระดับมากที่สุดครบ 100% ได้แก่ ในการประชุมได้เปิดโอกาสให้บุคลากรสามารถอภิปรายหรือพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ และได้รับคำชี้แจงจนพอใจทุกเรื่อง เมื่อมีการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรยอมรับผลการประเมินและยินดีปฏิบัติตามคำแนะนำ หรือข้อเสนออย่างเต็มที่ทุกครั้งและทุกคน บุคลากรมีการสอนงานหรือให้คำแนะนำแก่กันและกัน เมื่อเกิดปัญหาในการทำงาน มีการสอนงานกันในกลุ่ม มีการติดตั้งระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (LAN) ภายในหน่วยงานแล้วอย่างทั่วถึงทุกกลุ่มและใช้งานได้

5) โรงเรียนบ้านร่องแซง

(1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม การเรียนรู้ และการจัดการความรู้พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เกี่ยวกับโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านผลทดสอบ 81.48%

(2) ด้านพฤติกรรม การนำแนวเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ พฤติกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินการในโรงเรียน และการบริหารการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า การปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนส่วนใหญ่ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกมิติ ได้แก่ มิติสังคม มิติสิ่งแวดล้อม มิติวัฒนธรรม และมิติเศรษฐกิจ/วัตถุ โดยมีวัฒนธรรมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับผลการเรียนสะสม ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การมีครูและเพื่อนที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง มีผลต่อการปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันนักเรียน นักเรียนมีการประยุกต์ใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากโดยเฉพาะ โครงการพ่อแม่ปลูกลูกรักกา กิจกรรมหลากหลายอาหารกลางวันสร้างสรรค์เศรษฐกิจพอเพียง โครงการสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนและโครงการลดภาวะโลกร้อน

(3) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบด้วยสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม การเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม รูปแบบโครงงานเศรษฐกิจพอเพียงและการเป็นองค์การเรียนรู้ พบว่าสภาพการใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ตอบ ให้คำแนะนำนักเรียนในการทำกิจกรรมหรือโครงงานที่บูรณาการเชื่อมโยงกับการใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำงานร่วมกัน ในส่วนของปัญหาการใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย การเป็นองค์การเรียนรู้แบบ Individual

อาจเรียนนอกห้องเรียน ไม่จำเป็นต้องมีโต๊ะเรียนแต่นั่นเป้าหมายอ่านออกเขียนได้ สนุกบวกกับ
 ธรรมชาติและเป้าหมายสุดท้ายของนักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอน
 ที่ตอบสนองต่อแนวเศรษฐกิจพอเพียง

(4) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้าน
 สภาพแวดล้อมโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด
 ได้แก่ โครงการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียน
 โครงการตรงกับความต้องการของครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน โครงการได้รับการสนับสนุน
 จากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

(5) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้าน
 ปัจจัยนำเข้าโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด
 ได้แก่ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำที่ดี และมีความเป็นประชาธิปไตย มีการพัฒนาครู
 นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนให้พร้อมก่อนการดำเนินงาน นักเรียนผู้ปกครองและชุมชนมีความ
 สนใจและกระตือรือร้นเข้าร่วมพัฒนาโรงเรียน

(6) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้าน
 กระบวนการโดยครู พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด
 ได้แก่ ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการร่วมกันจัดการศึกษา กระบวนการพัฒนา
 ครอบคลุมทั้งฝ่ายบริหาร ครู นักเรียน และชุมชน มีการฝึกทักษะการทำงานและการแลกเปลี่ยน
 เรียนรู้แก่คณะครู นักเรียน และชุมชนร่วมกัน

(7) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้าน
 ผลผลิตโดยครู พบว่า ในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ชุมชน
 และผู้ปกครองมีทัศนคติที่ดีและเชื่อมั่นต่อคุณภาพของโรงเรียน มีรูปแบบพัฒนาโรงเรียนที่ยั่งยืน
 และสร้างความภาคภูมิใจแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมกัน

(8) การประเมินคุณลักษณะของนักเรียนโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 ตามความคิดเห็นของ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง พบว่าในภาพรวมอยู่ระดับมากถึงมากที่สุด ได้แก่
 มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ใฝ่เรียนและศึกษาค้นคว้า มีวินัยและความรับผิดชอบ มีนิสัยประหยัดอดออม มี
 จิตใจเอื้ออาทร และมีจิตอาสาเพื่อส่วนรวม

(9) การประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ
 พอเพียง ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครอง พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด
 ได้แก่ การปลูกข้าว/ปลูกดอกทานตะวัน (เป็นการปลูกสลับกัน) การเลี้ยงปลาในบ่อ และการ
 เลี้ยงหมูพันธุ์พื้นเมือง

(10) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
 สถานศึกษาในระดับบุคคลพบว่า ในระดับมากที่สุดครบ 100% ได้แก่ ใฝ่เรียนรู้ และพัฒนาอย่าง
 ต่อเนื่องโดยสนใจอ่านข่าว ประกาศทุกครั้ง สนใจเข้าร่วมการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ใน

การทำงานทุกครั้ง เป็นสมาชิกของสมาคมชุมชนทางวิชาการหรือวารสารต่าง ๆ ตั้งแต่ 4 รายการขึ้นไป รู้ถึงความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกันของภารกิจที่ทุกคนในหน่วยงานปฏิบัติ และสามารถอธิบายความเกี่ยวข้องได้ทุกกลุ่มงาน ใช้วิธีระบบโดยคำนึงถึง 3 ปัจจัย คือตัวป้อนเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) มีการปฏิบัติงานโดยยึด 4 ขั้นตอน คือ มีการวางแผนการปฏิบัติการติดตามตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ปฏิบัติโดยใช้ครบทั้ง 4 ขั้นตอนทุกครั้ง มีการทำงานกับเพื่อนร่วมงานภายใต้บรรยากาศแบบเกื้อกูลและพึ่งพาอาศัยกันและกันและเป็นที่รักของทุกคน

(11) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับกลุ่มพบว่า ในระดับมากที่สุดครบ 100% ได้แก่ ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสในการเรียนรู้ได้เรียนรู้ร่วมกัน มีการจัดประชุมเพื่อพบปะพูดคุยทำความเข้าใจ และแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีแหล่งเรียนรู้ที่ทุกคนสามารถเข้าใช้บริการได้เกิดขึ้นในกลุ่ม โดยมีมุม Internet มุมหนังสือ มุมหนังสือพิมพ์ และอื่น ๆ มีป้ายนิเทศแสดงข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการทำงานของกลุ่ม โดยข้อมูลครอบคลุมภารกิจและเป็นปัจจุบัน มีการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดความรู้ระหว่างกัน โดยมีการประชุมหรือพบปะพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดความรู้ระหว่างกันภายในกลุ่มสัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีความสามัคคีในกลุ่ม และทำงานเป็นทีม เป็นเครือข่าย โดยบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดขึ้นแต่ละครั้ง 80% ขึ้นไป

(12) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับองค์การพบว่า ในระดับมากที่สุดครบ 100% ได้แก่ ในการประชุมได้เปิดโอกาสให้บุคลากรสามารถอภิปราย หรือพูดคุยเกี่ยวกับปัญหาหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่และได้รับคำชี้แจงจนพอใจทุกเรื่อง เมื่อมีการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรยอมรับผลการประเมิน และยินดีปฏิบัติตามคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะอย่างเต็มที่ทุกครั้ง และทุกคน มีการปรับปรุงดูแลภูมิทัศน์ภายนอกหน่วยงานให้สะอาด ร่มรื่น และสวยงาม โดยมีผู้รับผิดชอบและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

1) ด้านความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยมการเรียนรู้และการจัดการความรู้ พบว่าเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เกี่ยวกับโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีโรงเรียน 2 ใน 5 โรงเรียนที่ผ่านผลทดสอบอาจเนื่องจากการให้ความสนใจเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษามีความแตกต่างกัน และจากการศึกษาสภาพปัญหาและการนิเทศภายในโรงเรียนขนาดเล็กโดยใช้กระบวนการในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารและครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนร่วมมือกันจัดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนในทางที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่วนใหญ่พบว่า การปรับปรุงประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กไม่ชัดเจน และไม่

ต่อเนื่องเพราะเปลี่ยนแปลงบ่อยและอีกทั้งการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนยังไม่ได้ผลดีนัก (กลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2552) นอกจากนี้ นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในทุกระดับชั้นและในทุกพื้นที่มีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ต่ำกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่และยังมีนักเรียนในสัดส่วนที่ต้องปรับปรุงสูงกว่าในทุกช่วงชั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

2) ด้านพฤติกรรม การนำแนวเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้พฤติกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินการในโรงเรียนพบว่าโรงเรียนทั้ง 5 แห่ง มีการปฏิบัติน้อยจนถึงมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งให้ความสนใจต่อการดำเนินเทศภายในโรงเรียนน้อยมาก สถานศึกษาบางแห่งไม่มีข้อมูลการนิเทศภายใน และบางแห่งไม่ได้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนผลกระทบที่เกิดขึ้นคือ สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินด้านการนิเทศภายในโรงเรียน ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549) ที่ผ่านมาการประเมินจำนวน 23,866 แห่ง มีจำนวนโรงเรียน 491 แห่ง (ร้อยละ 2.00) อยู่ในระดับปรับปรุง โรงเรียน 15,528 แห่ง (ร้อยละ 67.91) อยู่ในระดับพอใช้ และโรงเรียน 6,847 แห่ง (ร้อยละ 29.94) อยู่ในระดับดี

3) ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ประกอบด้วยสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม รูปแบบโครงงานเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นองค์การเรียนรู้พบว่าสภาพการใช้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับน้อยจนถึงมากที่สุดของโรงเรียนทั้ง 5 แห่งนั้น อาจเนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ประสบปัญหาคล้ายคลึงกันใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการด้านเรียนการสอน ด้านความพร้อมทางปัจจัยของโรงเรียน และด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งในด้านการเรียนการสอนนั้นพบว่าครูส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสภาพที่ครูไม่ครบชั้น และนักเรียนมีจำนวนน้อยในแต่ละชั้น ครูสอนไม่เต็มเวลาและเต็มความสามารถ เพราะมีการกิจอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนที่ครูจำเป็นต้องปฏิบัติ ทั้งจากสังกัดเดียวกันและจากต่างสังกัด หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ค่อยสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้มีจำกัด ซึ่งมีสาเหตุมาจากโรงเรียนได้รับงบประมาณน้อย สื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารมีใช้อย่างจำกัด และที่โรงเรียนมีอยู่ก็ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในท้ายที่สุดก็ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำไปด้วย (สุทธิเกียรติ ศิริกุล, 2549)

4) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านสภาพแวดล้อม โดยครูพบว่าอยู่ในระดับปานกลางถึงมากที่สุด เนื่องจากว่า โครงการส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน วิธีดำเนินงานสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการและสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียน สถานศึกษาบางแห่ง หมายถึง 2 ใน

5 แห่ง จัดโครงการตรงกับความต้องการของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ตลอดจนมีวิถีดำเนินงานที่ประหยัด ดังนั้นโรงเรียนที่ประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนและชุมชนยังไม่มากพอที่จะกระตุ้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ เพราะแต่ละชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ มีแหล่งเรียนรู้มากมาย สามารถให้นักเรียนจัดทำโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมาก เช่น เกษตรครบวงจร การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ดังนั้นจะเห็นว่าโรงเรียน 2 ใน 5 แห่งมีความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นอย่างดี และชุมชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าในภาพรวมความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง ถึงมากที่สุดของโรงเรียนทั้ง 5 แห่ง อาจเนื่องจากว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามแก้ปัญหาตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบว่าอัตราการเกิดประชากรได้ลดลงตามลำดับ ได้ส่งผลให้จำนวนประชากรในวัยประถมศึกษาลดลง คิดเป็นร้อยละ 4.96 ภายในระยะเวลา 5 ปี ประกอบกับอัตราการย้ายของประชากรจากชนบทเข้าสู่เมืองเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนที่เป็นตัวป้อนให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศถึง 30,000 กว่าแห่งลดลงตามลำดับ ด้วยความตระหนักว่าการที่มีโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจำนวนมากย่อมส่งผลถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารอัตรากำลังครู กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินมาตรการยุบ และรวมโรงเรียนขนาดเล็กอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีโรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ไม่มีโรงเรียนใกล้เคียงและมีความจำเป็นต้องดำรงอยู่ แม้จะมีนักเรียนที่เป็นตัวป้อนไม่มากนัก และจากการวิเคราะห์คุณภาพทางการศึกษายังพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กยังเป็นโรงเรียนที่รองรับนักเรียนที่มาจากพื้นฐานครอบครัวที่ยากจน และมีข้อเสียเปรียบหลายประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

6) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านกระบวนการ โดยครู พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางจนถึงมากที่สุดของโรงเรียนทั้ง 5 แห่ง อาจเนื่องจากว่านโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ให้การสนับสนุนแตกต่างกัน เช่น โรงเรียนบ้านร่องแซง ครูทุกคนต้องจัดการเรียนการสอนทุกระดับชั้น และรายวิชาที่เน้นแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในขณะที่บางโรงเรียนเน้นการจัดการเรียนการสอนโดยมีโครงการต่าง ๆ ที่เอื้อให้เกิดแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีน้อยมาก ดังนั้นการจะประเมินความเหมาะสมของโครงการนั้นโดยพิจารณาจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อการเข้าร่วมโครงการ นอกจากนี้ประเทศไทยกำลังเผชิญกับวิกฤตหลายอย่างโดยเฉพาะวิกฤตที่แสดงถึงความไม่พอเพียงในสังคมเช่น ความไม่พอเพียงในการบริโภค การออมลดลง มีการใช้สินค้าฟุ่มเฟือยยึดติดกับค่านิยมโดยเฉพาะจากต่างประเทศคิดเป็น

ร้อยละ 12-15 จึงทำให้พฤติกรรม การดำรงชีวิตและการปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคมปรับเปลี่ยนไป จากอดีต โดยกระแสบริโภคนิยมที่เข้าสู่โรงเรียนมากขึ้น (กรมศาสนา, 2550)

7) การประเมินความเหมาะสมของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้าน ผลผลิตโดยครู พบว่าความเหมาะสมของโครงการอยู่ในระดับปานกลางจนถึงมากที่สุด ของ โรงเรียนทั้ง 5 แห่ง อาจเนื่องจากว่าทัศนคติ ความเชื่อมั่นต่อคุณภาพของโรงเรียน โดยผู้ปกครองและ ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ มีความแตกต่างกันตามบริบทของสังคมที่ผู้ปกครอง ชุมชน และ นักเรียนอาศัยอยู่ บางโรงเรียนตั้งอยู่ใกล้ชุมชนเมืองก็จะโดนกระแสบริโภคนิยมมากกว่าโรงเรียนที่ อยู่ในพื้นที่ชนบทจริง ๆ เพราะโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ชนบทจะช่วยเหลือให้ครูและนักเรียนได้พัฒนา วิธีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นเกษตรครบวงจร การปลูกผักสวนครัว และเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้ประกอบอาหารกลางวัน และสร้างรายได้เล็ก ๆ น้อย ๆ แก่ผู้เรียน เป็นต้น

8) การประเมินคุณลักษณะของนักเรียนโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตาม ความคิดเห็นของครู นักเรียน และผู้ปกครองพบว่าอยู่ในระดับปานกลางจนถึงมากที่สุดของ โรงเรียนทั้ง 5 แห่ง อาจเนื่องจากหลักสูตรในอดีต เคยเป็นหลักสูตรรายวิชา ซึ่งมักจะมุ่งที่เนื้อหา สารเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน การเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ มีลักษณะ แยกกับการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนจึงไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันได้ ต่อมาหลักสูตรได้ปรับเนื้อหาสาระให้มีลักษณะเป็นหน่วยใหญ่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำรงชีวิตประจำวัน และบูรณาการความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ต้องการเข้าไป โดยเปิดโอกาสให้ ห้องเรียนสามารถปรับสาระให้เหมาะสมกับห้องเรียนของตน นับว่าหลักสูตรปัจจุบันมีลักษณะที่ ส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตมากขึ้น แต่ก็ยังมีข้อสังเกตว่าหลักสูตรดังกล่าวแม้ จะจัดออกมาเป็นหน่วยบูรณาการแล้วก็ตามแต่การเน้นในเรื่องการพึ่งตนเองในการดำรงชีวิต การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และการพัฒนาตนเองหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นยังปรากฏน้อย จึงเป็นประเด็นที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการใช้หลักสูตรควรพิจารณาทบทวนเพื่อปรับปรุงให้ หลักสูตรมีคุณภาพยิ่งขึ้น

9) การประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้ปกครองพบว่า อยู่ในระดับน้อยถึงมากที่สุดของโรงเรียนทั้ง 5 แห่ง เมื่อพิจารณาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาต่าง ๆ ในอดีตที่ผ่านมาภาพการสอนที่ ประจักษ์โดยทั่วไปก็คือ ครูมักจะมุ่งให้ข้อมูลข้อความรู้แก่ผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ การวัดและ การประเมินผลก็เน้นที่การวัดความรู้ ความจำเป็นผลให้ผู้เรียนมุ่งจดจำความรู้เป็นสำคัญ เพื่อที่จะได้ สอบผ่านพฤติกรรม การสอนของครูไม่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการคิดซึ่งเป็นกระบวนการ ที่สำคัญในการพัฒนาสติปัญญา ปัญหาพฤติกรรม การสอนของครูนั้นได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ เรื่อยมาและได้พยายามแก้ปัญหาขึ้นมาโดยตลอด แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จในระดับที่ต้องการ จนกระทั่งในปัจจุบันนี้หลักสูตรได้กำหนดให้ครูสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อส่งเสริมให้

ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ อันจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตแม้การสอนในปัจจุบันจะได้กำหนดชัดเจนให้มีลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแล้วก็ตาม แต่การเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีลักษณะเป็นการเรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎีและด้านการปฏิบัติควบคู่กันไปเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่แท้จริงและสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้จริงนั้น อาจจะยังไม่เกิดขึ้น หากขาดแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติ และการให้ความช่วยเหลือครูในการพัฒนาการสอนอย่างเพียงพอ

10) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับบุคคล พบว่าอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เนื่องจากว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ผ่านตัวชี้วัด (Watkins & Marsick, 1992) เรื่องการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ระดับบุคคล ได้แก่ ทุกคนช่วยเหลือกันในการเรียนรู้จากข้อผิดพลาด ทุกคนพัฒนาทักษะที่ต้องการเพื่อการทำงานในอนาคต ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากร เคารพกันและกัน อภิปราย และเรียนรู้ร่วมกัน ได้รางวัลจากการเรียนรู้ และทุกคนให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างเปิดเผยและตรงไปตรงมา นอกจากนี้ องค์การแห่งการเรียนรู้จะสนับสนุนบุคคลในองค์กรให้มีลักษณะดังนี้ คือ สนับสนุนการเรียนรู้ในหมู่สมาชิกขององค์กรและเปลี่ยนแปลงตนเองอย่างต่อเนื่อง การเชื่อมโยงการเรียนรู้ส่วนบุคคลสู่การเรียนรู้ระดับองค์การ สมาชิกในทุกระดับเรียนรู้เป็นธรรมชาติ และรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นการสร้างความตระหนักในตนเอง การขยายขีดความสามารถของตนเอง ตลอดจนการสร้างการเรียนรู้และถ่ายโอนความรู้ ในกลุ่มสมาชิกด้วยกัน ดังนั้น โรงเรียนทั้ง 5 แห่งจึงเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับบุคคลที่มีระดับมากถึงมากที่สุด

11) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับกลุ่ม พบว่าอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เนื่องจากว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ผ่านตัวชี้วัด (Watkins & Marsick, 1992) เรื่องการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ระดับกลุ่ม ได้แก่ ทีมมีอิสระในการตั้งเป้าหมายที่ต้องการให้ทุกคนในทีมมีความเท่าเทียมกัน ทีมมีจุดเน้นที่งานของกลุ่ม ได้รับรางวัลสำหรับผลสัมฤทธิ์ของงานร่วมกันและมั่นใจว่าองค์การจะปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของทีม นอกจากนี้การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้คือการปฏิบัติงานของครูและทีมงาน เป้าหมายและข้อมูลย้อนกลับการปฏิบัติงาน การสนใจ บรรยากาศและวัฒนธรรมของโรงเรียนการพัฒนาครูและทีมงาน วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ของโรงเรียน (สมคิด สร้อยน้ำ, 2547) ดังนั้น โรงเรียนทั้ง 5 แห่งจึงเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในระดับกลุ่มที่มีระดับมากถึงมากที่สุด

12) การประเมินความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับองค์การ พบว่าอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เนื่องจากว่าสถานศึกษาทั้ง 5 แห่งมีลักษณะที่คนในองค์การสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้สะดวกและรวดเร็ว องค์การสร้างบทเรียนง่าย ๆ สำหรับผู้ปฏิบัติงานองค์การให้ทางเลือกในการปฏิบัติงาน องค์การเชิญชวนทุกคนร่วมสนับสนุนวิสัยทัศน์ขององค์การ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากร สนับสนุนโอกาสตามความต้องการ การเรียนรู้และการฝึกอบรม ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารทรัพยากรและองค์การยก

ต้อง ขอมรับผู้ที่ริเริ่มสิ่งใหม่ๆ นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้การเรียนรู้ตัดสินใจร่วมกัน เปิดโอกาสให้คณะครูได้ร้องทุกข์หรือพบปะเพื่อขอคำแนะนำปรึกษา และแนวทางการทำงานร่วมกันตลอดจนผู้บริหารให้ความไว้วางใจ ให้เกียรติ และให้การยอมรับนับถือต่อคณะครู ส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งของคณะครู พิจารณาความดี ความชอบ ด้วยความเป็นธรรม ส่งเสริมให้มีความรักและความภาคภูมิใจในโรงเรียน (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2548) ดังนั้นโรงเรียนทั้ง 5 แห่งจึงเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในระดับองค์กรที่มีระดับมากถึงมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ของสถานศึกษา

- 1) ควรพัฒนาด้านความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม การเรียนรู้ และการจัดการความรู้ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เน้นเนื้อหาแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ควรพัฒนาการพึงแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันทั้งผู้บริหารการศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน
- 3) ควรพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในรูปแบบ โครงงานเศรษฐกิจพอเพียงเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนและประชาชน
- 4) ควรนำผลการประเมินโครงการทั้งด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตของโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับปรุงแก้ไขในแต่ละขั้นตอนเพื่อให้โครงการประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- 5) ควรพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ภายใต้โครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 6) ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูต้องร่วมกันพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในทุกระดับ ได้แก่ ระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กรอย่างยั่งยืน
- 7) หน่วยงานที่สถานศึกษาแต่ละสังกัดนั้นควรส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตามดูแลการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีโครงงานสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเน้นการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เข้าสู่สถานศึกษาและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

5.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการสนับสนุนการวิจัยเพื่อการสร้างองค์ความรู้ต่อการขับเคลื่อนแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับบริบทและสังคมวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงบูรณาการไปกับภาคีเครือข่ายของชุมชน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป